

УДК 7.012:008(477)

АРТ-ДИЗАЙН В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

АБИЗОВ Вадим, БАЗЕЛЮК Наталія

Київський національний університет технологій і дизайну, Україна
nbaseluck@gmail.com

Метою дослідження є аналіз явища арт-дизайну в сучасній українській культурі, виявлення його характерних особливостей та змін, що відбулися в традиційному розумінні процесу створення арт-об'єктів, їх реалізації в предметно-просторовому середовищі. В ході дослідження характеристик українського арт-дизайну проаналізовано коло унікальних арт-об'єктів в поєднанні з ідейно-художніми засобами, змістом та сучасними технологіями, які формують нове середовище, нову мову сучасного мистецтва з естетичним виглядом та емоційним впливом.

Ключові слова: *дизайн, предметно-просторове середовище, сучасне мистецтво України, арт-об'єкт, інноваційні технології та засоби.*

ВСТУП

Сучасне мистецтво зазнало чимало перетворень за історичний період, поступово розвиваючись і видозмінюючись. Відчутні зміни традиційним формам приніс технологічний та науковий прогрес, який відкрив широкі можливості для створення нових унікальних арт-об'єктів, які поєднують дизайнерські, художньо-творчі, архітектурні та інженерні підходи. Виключенням не стала і Україна. Упродовж останніх десятиліть в Україні відбувається адаптування до змін, переосмислення традиційного мистецтва, яке стрімко розвивається і проявляється у такому новому явищі як арт-дизайн через інсталяції, перформанс, акції, фестивалі та ін.. Перехід до сучасного дизайну відбувається в умовах кардинального перегляду стратегій і ціннісних орієнтирів, формуючи нові основи світосприйняття та гармонізації предметно-просторового середовища.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завданням даної статті є проаналізувати матеріали, дослідити новації, які висвітлюють основні характерні риси арт-дизайну в Україні, його специфіку, мову, засоби та прийоми. Виявити особливості розвитку українського арт-дизайну в сучасному розумінні та його ролі в світі предметно-художнього мистецтва, який впливає на формування естетичного смаку та розвитку духовної культури суспільства і держави.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Сучасне суспільство живе в час інноваційних технологій, яке виходить на більш високий рівень розвитку і якості, поступово відходячи від традиційних форм та процесів. Так би мовити, відбувається підміна, витіснення традиційних механізмів і каналів трансляції соціокультурного досвіду і системи цінностей, завдяки чому створюється якісно інше інформаційне середовище [1].

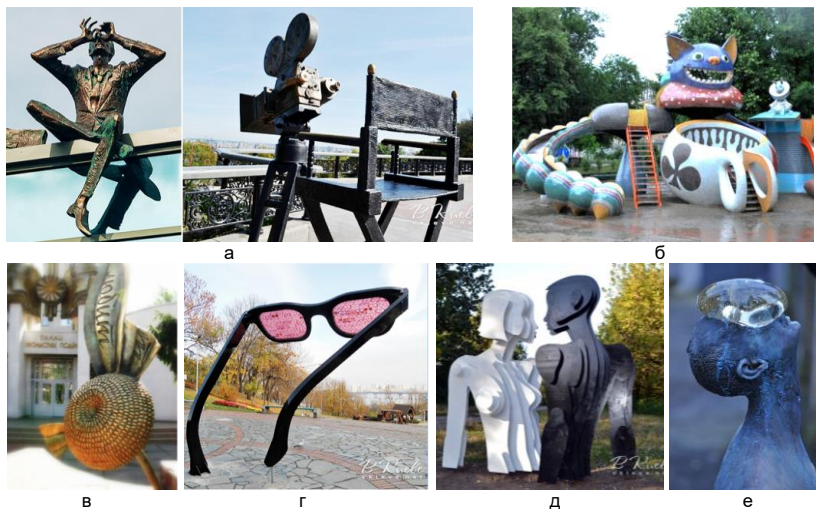
Безмежна кількість виставок, перформенсів та фестивалів проходять у різних куточках світу, спричиняючи появу нового сприйняття сучасної творчості арт-дизайну. З кожним роком, роль арт-дизайну зростає, крім художньо-естетичної функції, арт-об'єкт є важливим засобом передачі інформації, виступаючи певною мовою вираження, переконання, привнесення цінностей і смислів. Відповідно арт-дизайн це перш за все засіб розвитку нового світогляду, підняття духовної культури суспільства і держави. І тому досвід світової мистецької практики сприяє народженню інновацій і в мистецтві України.

Сьогодні в Україні тільки зароджується таке поняття як арт-дизайн, але вдалі кроки вже існують. Відомі дизайнери, художники, скульптори, архітектори України проєктують сучасні арт-об'єкти, зокрема серед них це Олександр Мілов, Дмитро Іва, Костянтин Скритуцький, Володимир Білоконь, Михайло Рева, Олександр Лідагвський, Микита Шаленний, Віталій Квак тощо, завдяки яким асортимент арт-об'єктів є доволі різноманітним. В рамках проєкту Kiev Fashion Park в місті Києві з'явилося чимало арт-об'єктів (рис.1). Міста Дніпро, Одеса, Львів, Харків за останні роки презентують цікаві арт-інсталяції (рис. 2). Усі ці роботи мають величезну силу, значення як в естетичному так і в емоційному сенсі, в тій чи іншій мірі відсилаючи нас до актуальних соціальних питань, ставлення між людьми, зв'язок з повсякденним життям, а також про наше сприйняття навколишнього середовища.

Досліджуючи роботи українських майстрів дизайнерів, можна спостерігати використання великого різноманіття матеріалів, технік, технологій, засобів, фактур та різних підходів до художнього проєктування арт-об'єктів. Усі автори вирізняються ретельним добром ідейно-художніх творів, якісними матеріалами, гідними світового рівня, оригінальним дизайном та виконанням, що привертає не тільки увагу серед вітчизняних митців, але й не залишає байдужими й закордонних. Такі теми як соціальна, екологічна, філософська набувають нового звучання через нетрадиційні форми втілення. Щороку кількість арт-об'єктів у світі збільшується, що сприяє появі нової тематики у творчості та нестандартних засобів вираження, звертаючи увагу на проблеми сьогодення, сучасності. Як зазначає професор О. Копієвська у монографії «Трансформаційні процеси в культурі сучасної України», що

«Сучасний світ характеризується загальною політичною, економічною, інформаційною взаємозалежністю, і в такому контексті саме культурі відведена місія, яка дозволить різним країнам подолати негативні сучасні глобалізаційні процеси» [2, с. 44].

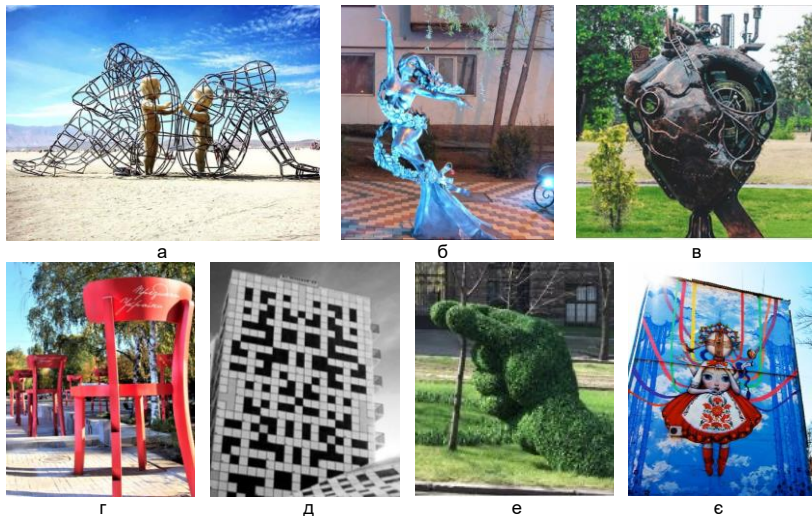
Рис. 1. Арт-об'єкти, проєкт «Kiev Fashion Park»: а - «Режисер. Спостерігач», Світлана Карунська і Іван Гамольський. Київ, 2014 р.; б - «Кіт», Костянтин Скрытущий. Київ, 2009р.; в - «Ромашка» Дмитро Іва. Київ, 2012р.; г - «Світ крізь рожеві окуляри» Володимир Падун і Людмила Роздобудько-Падун. Київ, 2014р.; д - «Ріка-Любов» Олександр Лідавський. Київ, 2011р.; е - «Дощ» Назар Білик. Київ, 2010р.

Проведений аналіз інформаційних ресурсів та літературних джерел дає можливість констатувати, що поступово арт-дизайн знаходить відображення в сучасному житті України, відповідаючи соціальним, функціональним і естетичним вимогам. Завдяки цьому, кожного року в різних містах України з'являються нові арт-об'єкти, які збагачують культуру країни, низкою позитивних моментів, викликаючи естетичні відчуття, смак, переживання, ідею та значний емоційний заряд і духовну насолоду. Для України сьогодні є надзвичайно важливо відродити відчуття самотності, вести головну роль для становлення сучасного мистецтва.

ВИСНОВКИ

Отже, проектна культура суспільства і роль арт-дизайну в формуванні візуального сприйняття необхідної інформації багато в чому залежить від соціальної установки суспільства, яка на сьогоднішній день потребує більшої уваги та розвитку для збереження і покращення навколишнього довкілля та культури в цілому. У своїй сукупності українські арт-об'єкти незважаючи на свій невеликий вік розвитку, складають унікальний і неповторний образ, який відрізняється контрастністю, атрактивністю форм, гіпертрофією масштабу та різноманітністю художньо-образних засобів дизайну, застосуванням сучасних, інноваційних технологій та матеріалів, неординарним поєднанням та ефективним і естетичним світлотехнічним вирішенням. Ця цілісність і нерозривна єдність кожного елемента, зміст та естетичність, несе в собі велику силу, енергію почуттів, впливу, відповідальності.

Рис. 2. Сучасні арт-об'єкти в різних містах України: а - «Любов», Олександр Мілов. Одеса, 2015 р.; б - «Дівчина-весна», Віталій Квак. Доброслав, 2018р.; в - «Індустріальне серце Дніпра» Koval Fest. Дніпро, 2019р.; г - «Лекторій», Микита Шаленний. Дніпро, 2018р.; д - «Crossword Tower» (вежа-кросворд), Сергій Петлюк. Львів, 2008р.; е - «Бережіть природу». Харків.; є - «Лялька-мотанка», Жюльєн Маллан. Харків, 2018р.

ЛІТЕРАТУРА

1. Савруцкая Е.П. Феномен коммуникации в современном мире // Актуальные проблемы теории коммуникации. СПб., 2004. С. 75-85 URL: <http://www.cr-journal.ru/rus/journals/> (дата звернення: 5.02.2020)
2. Копієвська О.Р. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України : монографія. Київ. НАКККіМ, 2014. 296 с.
3. <https://dp.informator.ua/> (дата звернення 17.07.2019).
4. <https://dp.vgorode.ua/news/> (дата звернення 23.07.2019).
5. <http://vkieve.net/> (дата звернення 11.02.2020).

АВЫЗОВ V., BAZELIUK N.

ART-DESIGN IN MODERN UKRAINIAN CULTURE

The purpose of this study is to analyze the phenomenon of art design in contemporary Ukrainian culture, to identify its distinctive features and changes that have occurred in the traditional understanding of the process of creating art objects, their realization in the object-space environment. In the course of the study of the characteristics of the Ukrainian art design, a range of unique art objects were analyzed in combination with ideological and artistic means, content and modern technologies that shape a new environment, a new language of contemporary art with the aesthetic appearance and emotional impact.

Key words: *design, object-space environment, contemporary art of Ukraine, art object, innovative technologies.*